

- over- og merarbejdsbetaling
- tjenesterejser og befordring
- køb af materialer
- forbrug af fremmede tjenesteydelser
- arbejdsgiverbidrag

De direkte udgifter svarer i store træk til de direkte omkostninger. Betingelsen for, at man kan opgøre de direkte omkostninger, er således, at man kender den direkte udgift, der knytter sig til den enkelte produktionsproces.

3.1. Beregning af lønudgiften

Lønudgiften i den indtægtsdækkede virksomhed kan udskilles fra aktiviteten i den ordinære virksomhed på forskellig måde. Metodevalget afhænger af karakteren af den indtægtsdækkede virksomhed og organisationen af hele institutionen.

Den direkte lønudgift i tilknytning til en produktionsproces beregnes med udgangspunkt i det medgåede tidsforbrug ved produktionen. Tidsforbruget kan opgøres på to forskellige måder:

1. Fast brøkdelt af arbejdstiden, fx halvtid.
2. Timeregistrering for forskellige opgaver på særlige skemaer.

3.1.1. Beregning som fast andel af arbejdstiden

Hvis tidsforbruget til en enkelt opgave er bestemt som en fast andel af den enkelte medarbejders arbejdstid kan lønomkostningen opgøres på grundlag af denne faste andel af den enkelte medarbejders arbejdstid. Denne tidsanvendelsesandel danner sammen med årslønnen (inkl. pensionsforpligtelser) og produktionsperiodens længde grundlag for beregningen af lønomkostningerne.

Den enkelte medarbejders andel af lønomkostningerne udregnes som:

- Årslønnen inklusiv pension, gange
- tidsanvendelsesandelen, gange
- den årlige produktionsperiodes længde (måneder) divideret med 12.

I beregningen af lønomkostningerne vil man umiddelbart få inddraget pensionsudgifterne til de overenskomstansatte. Pensionsudgifterne til de overenskomstansatte afholdes nemlig i samme år som lønudgiften.

Pensionsbetalingen til tjenestemænd finder imidlertid først sted, når den enkelte tjenestemand går på pension. Pensionen til de tjenestemænd, der er beskæftiget i en indtægtsdækket virksomhed, er derfor en indirekte omkostning, der ikke direkte kan henføres til det enkelte produkt. Tjenestemandspensionerne vil blive behandlet i afsnit 5.

I kalkulationen er det imidlertid hensigtsmæssigt at indregne pensionsomkostningerne til de tjenestemænd, der er direkte tilknyttet den enkelte produktion. Pensionsbidraget tillægges årslønnen, hvorefter den samlede lønomkostning kan udregnes efter ovenstående princip.

3.1.2. Beregning ud fra tidsregistrering

Hvor lønomkostningerne er direkte omkostninger i produktionen af ydelserne, vil det i almindelighed både af hensyn til kalkulation, fakturering og regnskab være nødvendigt at opgøre, hvor stor en del af de ansattes arbejdstid der medgår ved produktionen af den enkelte ydelse. Hvor lønomkostningerne er direkte omkostninger i produktionen af ydelserne, vil det i almindelighed være hensigtsmæssigt, om denne tidsregistrering sker for hele institutionen, og at den gennemføres både før og efter den indtægtsdækkede virksomheds produktionsperiode.

Ud fra tidsregistreringen er det muligt at opgøre, hvor mange effektive arbejdstimer der er medgået ved produktionen af hvert enkelt produkt. Der er i bilag 2 vist et eksempel på, hvordan et tidsregistreringsskema kan udformes.

Den enkelte medarbejders bidrag til lønomkostningerne kan ud fra tidsregistreringen udregnes som:

- Årslønnen, divideret med
- det årlige antal effektive arbejdstimer, gange